

H O E E N

de lotto
gewonnen!
Maar
wat nu?

Een villa in Toscane, een knalgele Lamborghini, een verwarmd zwembad in de tuin... Geef toe, ook u hebt deze week gefantaseerd over wat u met dat potje van 168 miljoen euro zou aanvangen. Maar worden lottowinnaars wel gelukkiger van al die miljoenen? Blijven ze aan het werk? En wat zijn de grootste valkuilen?

RAF LIEKENS

Dan Carley uit het Canadese Ontario weet hoe je een Lotto-pot verkwanselt. Tien jaar geleden, op zijn 24ste, won hij 5 miljoen dollar. Een godsgechek voor een knul die zijn middelbare school niet had afgemaakt. Carley gaf een spetterend feestje dat de dag nadien gewoon doorging. En de dagen, weken en maanden daarna. Een vijfde van zijn fortuin verbraste hij aan drank, drugs en foute vrienden, de rest verdween in slechte investeringen. Drie jaar later was hij zijn twaalf eigendommen kwijt. Zijn vrouw verliet hem en zijn beste vriend dagvaardde hem, omdat hij een deel van de koek eiste. Carley was blut, verslaafd en depressief. Vandaag zit hij een celstraf van 2,5 jaar uit voor het dealen van drugs.

“Ik neem de volle verantwoordelijkheid voor mijn daden”, verklaarde hij afgelopen zomer vanuit de gevangenis aan de Canadese pers. “Ik was jong, naïef en ongeschoold. Nu ik clean ben, voel ik me gelukkiger dan ooit. Ik droom van een normale job, als sociaal werker.”

Nee, ook niet aan de kinderen

Dit verhaal is precies de reden waarom ze bij de Nationale Loterij zo weigerachtig zijn om details over de winnaars vrij te geven. Men is er zo geschrokken van de ‘heksenjacht’ op de straathoekwerker uit Schaarbeek die vorige week een recordbedrag van 168 miljoen euro won, dat niemand nog met naam en toenaam commentaar wil geven.

“In Angelsaksische landen is het normaal dat winnaars breed lachend op de foto gaan”, zegt een bron bij de loterij. “Maar op het Europese vaste-

land huldigen we de anonimiteit. Alle verhalen die fout lopen, beginnen met het opheffen daarvan.”

Iedereen die meer dan 25.000 euro heeft gewonnen, wordt in Brussel uitgenodigd op de hoofdzetel. Bijna alle winnaars hebben het dan al tegen iemand gezegd.

“Toch zijn Belgen heel discreet over geld”, zegt de bron. “Ze vertellen eerder wat hun favoriete standje in bed is dan hoeveel ze netto per maand verdienen. Lottowinst is geen geboorte: ze lopen niet naar de burens en zwijgen tegen hun jonge kinderen, omdat die het op de speelplaats zouden doorvertellen. Als ze bij ons komen, zijn ze blij dat ze eindelijk dat ticket kunnen afgeven en hun emoties kwijt kunnen.”

Elke winnaar krijgt een vragenlijst waarin hij kan aangeven wat de buitenwereld van hem mag weten. De Loterij raadt anonimiteit aan, maar wil ook wel wat informatie verspreiden, omdat “mensen anders niet geloven dat er winnaars zijn”. Als iemand op die lijst enkel ‘mijn favoriete gerecht is spaghetti bolognaise’ invult, zal de Loterij enkel dat verspreiden. “Maar”, klinkt het, “als de pers elke keer zo fanatiek op zoek zou gaan als de voorbije twee weken, zouden ze wellicht alle winnaars vinden. En zou het vaker fout gaan.”

Herman Van Thielen, een bruggepensioneerde arbeider uit Laakdal, won zes jaar geleden 15 miljoen met Euromillions. “Nooit had ik een frank overgehad en plots was ik miljonair. Zeker twintig keer heb ik die cijfers gecheckt op teletekst. Daarna ben ik een goede vriend gaan vragen om het ook nog eens na te kijken.” →

RA

© ZELOOT

Hoe wordt de buit besteed?

40%

aan vastgoed en eigendommen.

Invloed op het leven

80%

verhuist.

Algauw wist het hele dorp het en kreeg hij de pers achter zich aan. De euforie maakte snel plaats voor angst. "Ik was bang, wist niet wat er op me afkwam. Een week later was er een pot van 101 miljoen. Ik ben blij dat ik die niet heb gewonnen. Gelukkig heeft An Lammens van de Loterij me fantastisch opgevangen. Ik wou het geld laten storten op een zichtrekening. 'Niet doen,' zei ze, 'je bankier valt achterover van zulke bedragen.' Ze bracht me in contact met private bankers, mensen die je perfect bijstaan. Pas toen was ik gerust en begon ik te denken aan wat ik met het geld zou doen."

Wasmachine

Maar wat als die miljoenen op je rekening staan? Snel die Lamborghini kopen en de tuinarchitect contacteren voor de aanleg van dat exclusieve buitenzwembad?

De realiteit is minder spectaculair. Volgens de Nationale Loterij is er een kloof tussen de wilde fantasieën van mensen en wat ze effectief doen als ze hebben gewonnen. "De meesten vervangen eerst een aantal huishoudtoestellen: een nieuwe wasmachine, vaatwasser en droogkast."

Dat wordt gestaafd door een enquête van Pixmania. De webwinkel bevroeg 50 loterijmiljonairs naar hun eerste drie aankopen. Een nieuwe wasmachine topte de lijst (ruim 25 procent), gevolgd door meubels (bijna 20 procent), een iPad (17 procent) en een nieuwe handtas (16 procent). Ook make-up, stofzuigers, televisies en koelkasten waren populair.

Uit een Britse studie van Camelot en Oxford Economics bij 3.000 lottomiljonairs blijkt dat ze bijna 40 procent van hun buit besteden aan vastgoed en eigendommen. Viervijfde van de winnaars verhuist. Maar niet eens een derde opteert voor een bubbelbad, elektrische poorten, een poetsvrouw of tuinman. Een vierde van het geld wordt besteed aan investeringen om meer inkomen te genereren en 19 procent aan investeringen voor de toekomst/de kinderen. Een zevende (14 procent) gaat naar giften aan familie en vrienden.

"De winnaars zijn vooral opgelucht, omdat er plots dingen mogelijk worden die voorheen niet mogelijk waren", luidt het bij de Loterij. "Mensen die al twintig jaar een huis huren, kunnen plots een ruimere woning kopen. Ze hoeven zich geen zorgen meer te maken. Ze kunnen de studies van hun kinderen betalen en hen eventueel een huis cadeau doen. En ze kunnen investeren in de zorg voor hun hulpbehoevende ouders."

Maar dus geen folietjes? Geen zwembaden in de

tuin, geen Porsches of wereldreizen? "Heel weinig. Een appartementje aan zee of in Spanje, dat wel. De rest wordt gespaard. En een deel gaat naar een goed doel dat nauw aansluit bij hun levenssfeer. De Belg is voorzichtig."

Bij de Britse loterijwinnaars gaat amper 5 procent van het totaalbedrag op aan nieuwe wagens. Maar niet aan een Bentley of een Bugatti, eerder aan Audi's, BMW's en terreinwagens.

Van Thielen deed zijn huurhuis van de hand en kocht een ruimere woning. Later kwamen daar een mobilhome, een Mercedes en een appartement in Spanje bij. "Allemaal weloverwogen keuzes. Ik weet vanwaar ik kom, ik ken de waarde van een euro. De enige gekheid die ik me veroorloof, is rallycross. Ik ben altijd een autofreak geweest en ging vaak naar rally kijken. Plots kon ik zelf zo'n auto kopen en ermee racen. Dat wou ik niet laten schieten."

Job opzeggen?

In 1955 zei een vijfde van de Amerikanen dat ze zouden stoppen met werken als ze de lotto wonnen. In 2010 was dat al 34 procent. In België ligt de werkklust hoger. Dertig jaar geleden zei amper 16 procent van de landgenoten dat ze hun baan zouden opzeggen. In de praktijk blijft 80 procent van de lottowinnaars aan de slag, al schakelen sommigen wel over op een deeltijdse job. Anderen durven met het geld eindelijk hun droomzaak op te starten of investeren het in hun bestaande onderneming.

De Nederlandse professionele coach Frank de Moei schrijft op zijn website newstart.nl dat je geen miljoen nodig hebt om te doen wat je graag wilt. En als je niet weet wat je graag wilt doen, helpt een miljoen ook niet. "Het eerste wat lottowinnaars doen, is allerlei dingen kopen en vakantie nemen", zegt hij. "Maar je kunt geen maanden aan het strand liggen. Na een tijd doemt de vraag op: wat nu? Het geluk van mensen wordt bepaald door de mate waarin ze iets zinvol of fijns kunnen doen. Zelfontplooiing, ja. Op de bank liggen en chips eten is geen bevredigend levensdoel. Als die straathoekwerker uit Schaarbeek niet gelukkig is in zijn job, raad ik hem aan van job te

'Eén goede raad: geef geen geld aan vrienden. Je échte vrienden zullen dat begrijpen. Dat zijn degenen die zijn overgebleven'

HERMAN VAN THIELEN
LOTTOWINNAAR

A light blue circle containing a white square with the text "30%".

30%

aan bubbelbaden,
elektrische poorten,
poetsvrouwen of
tuinmannen.

A light blue circle containing a white square with the text "14%".

14%

aan giften aan
familie en
vrienden.

A light blue circle containing a white square with the text "19%".

19%

aan investeringen
voor de toekomst/
de kinderen.

A light blue circle containing a white square with the text "25%".

25%

aan investeringen
om meer inkomsten
te genereren.

A pink circle containing a white square with the text "80%".

80%

van de lottowinnaars blijft werken,
al schakelen sommigen wel over op
een deeltijdse job. Anderen durven
met het geld eindelijk hun droom-
zaak op te starten of investeren het
in hun bestaande onderneming.

veranderen of een zaak te openen. Maar rentenieren? Slecht idee.”

Danielle Huybrechts, bekend van het VIER-programma *The Sky Is the Limit*, sluit zich daarbij aan. Ze groeide op als een prinses, bij welgestelde ouders. Toen ze oud genoeg was om het mode-imperium van haar moeder over te nemen, verkocht die de zaak, uit vrees voor de opkomst van de grote kledingketens. “Dat was voor mij een immense ontgoocheling”, zegt Huybrechts. “Ik ben erg creatief en wilde mijn ei kwijt in de zaak. Door die verkoop was mijn doel weg. Ik vond mijn draai niet meer en trok naar het Zuid-Franse kunstenaarsdorp Saint-Paul. Daar leefde ik in armoede, maar ik was zielsgelukkig. Dag en nacht was ik bezig met mijn passie voor kunst, in het zonnetje. Dan heb je geen miljoenen nodig.”

Drie jaar geleden keerde ze terug naar België om haar zieke moeder bij te staan. Na haar dood erfde ze haar fortuin en kon ze rentenieren. “Ik beken: ik verveel me soms”, zegt ze. “Ik wil weer iets omhanden hebben. Ik droom van een kunst-atelier op mijn domein, om jonge artiesten te laten exposeren. Geluk is voor mij de vrijheid om je tijd zelf in te vullen, maar ook: creatief en nuttig bezig zijn.”

Herman Van Thielen was al een jaar met brugpensioen toen het geld uit de lucht kwam vallen. Hij investeerde een deel in de overname van wellnesscentrum Hezemeer. “Zo blijf je bezig en kun je iets neerzetten. Hezemeer werd al verkozen tot mooiste wellnesscentrum van België. Dat schenkt voldoening.”

Bovengrens aan geluksgevoel

“Ik ben niet gelukkiger, maar het leven is wel gemakkelijker geworden”, zegt Van Thielen. “Ik heb mijn dochter kunnen helpen met haar huis en ben niet bang voor mijn oude dag. Dat geld schenkt me gemoedsrust.”

Uit een studie van 2010 aan de Princeton University blijkt dat geld gelukkig maakt, tot je aan een bepaalde bovengrens zit. Nobelprijswinnaar Daniel Kahneman en econoom Angus Deaton vroegen 450.000 respondenten om hun leven te beoordelen op een schaal van nul tot tien. Het geluksgevoel steeg mee met het jaarinkomen, tot aan een plafond van 58.000 euro. Wie nog meer verdiende, werd daar hoegenaamd niet gelukkiger van.

Een bevraging van het *Journal of Health Econo-*

mics bij Britse lottowinnaars die tot 250.000 euro hadden gewonnen, wees uit dat er twee jaar later een lichte verhoging was van hun geluksgevoel. Een ander, vaak geciteerd onderzoek uit 1978 rapporteerde dat iemand die verlamd raakt bij een ongeluk, een jaar later ongeveer even gelukkig is als een lottowinnaar. Dat wordt toegeschreven aan het menselijk vermogen om zich aan te passen aan nieuwe situaties. Eens het nieuwe eraf is, sijpelt het (on)gelukseffect weg.

Een levende Mister Cash

Veel psychotherapeuten menen dat een miljoenenpot een vergiftigd geschenk kan zijn. Studies wijzen erop dat plotse rijkdom kan uitmonden in eenzaamheid. Als je in je vaste omgeving wordt beschouwd als ‘de rijke’, kan dat je sociale banden eroderen. Vriendschap verwordt tot een transactie.

“Eerst is er de euforie: ‘Ik kan doen wat ik wil!’”, zegt de Vlaamse psychotherapeut Bob Vansant. “Maar mensen die al hun dromen kunnen waarmaken, omdat ze alles gemakkelijk kunnen kopen, hebben na een tijd geen dromen meer over. Dat is ontmoedigend. Vergelijk het met ouderen in een bejaardentehuis die geen toekomst meer zien. Je krijgt als lottomiljonair ook veel mensen aan de deur die op je geld uit zijn. Je wordt gedepersonaliseerd tot een Mister Cash. Je verliest je identiteit.”

Van Thielen zag zijn vriendenkring eerst uitbreiden en daarna weer krimpen. “Je trekt profiteurs aan. Men verwacht dat je iedereen trakteert op café. Sommigen zeiden me dat vlakaf. Dan weigerde ik. Geld dient niet om mee te gooien. Iedereen wou zijn graantje meepikken, vrienden en kennissen bleken plots allerlei problemen te hebben.

“Ik heb me laten vangen door mensen geld te lenen. Niks van teruggezien. Sommigen zeggen nu zelfs geen goeiedag meer. Als ik lottowinnaars één goede raad mag geven: geef geen geld aan vrienden. Je échte vrienden zullen dat begrijpen. Dat zijn degenen die zijn overgebleven.”

Van Thielen was single. Na zijn lottowinst had hij plots meer succes bij de vrouwen. “Ik heb een paar relaties gehad. Bij sommigen voelde ik snel waarvoor ze kwamen, anderen konden het geroddel niet aan: ‘Die is toch maar bij hem voor zijn geld.’

“Nee, op dat vlak wordt het niet gemakkelijker. Voor velen word je die vent met zijn dikke portemonnee, hoewel ik altijd dezelfde ben gebleven.”